

Generative AI ในงานสื่อสารมวลชน

Generative AI in Mass Communication

ชินกฤต อุดมลาภไพศาล Chinnagrit Udomlappaisan*

กฤษณะ เชื้อชัยนาท Krisana Chueachainat**

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ให้ความรู้ความเข้าใจในนวัตกรรมเทคโนโลยีการสื่อสาร Generative AI ประเภทย่อยของปัญญาประดิษฐ์ การใช้ Generative AI กับงานสื่อสารมวลชนซึ่งปฏิวัติวิธีสร้างสื่อกับเทคโนโลยี วิธีการสร้างสื่อกำลังเป็นไปในรูปแบบอัตโนมัติตั้งแต่ บทความ สื่อภาพ และเสียง รวมถึงการปรับปรุงพัฒนาขั้นตอนการผลิตงานขององค์กรสื่อ โดยเนื้อหาบทความประกอบด้วย ความหมาย พัฒนาการ ประเภท ภูมิทัศน์ของ Generative AI ต่อการนำไปใช้ การประยุกต์ใช้ในองค์กรสื่อชั้นนำ ผลกระทบและข้อจำกัด ข้อเสนอแนะ แนวทางปฏิบัติในการนำไปใช้ในงานสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีการสื่อสาร Generative AI สร้างความท้าทายหลายอย่างทั้งในเรื่องแนวทางปฏิบัติในการใช้ ความถูกต้องและคุณภาพของสื่อก่อสร้างโดยปัญญาประดิษฐ์

คำสำคัญ: Generative AI, ปัญญาประดิษฐ์, นวัตกรรมสื่อสาร, การสื่อสารมวลชน

Abstract

This article aims to provide insights into the aspect of communication innovation technology within Generative AI, a subset of artificial intelligence that involves the integration of Generative AI with mass media. This revolutionary technology automates the content creation process, especially in news articles, audiovisual media, and various other media forms, consequently reshaping the

*** อาจารย์ประจำ วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา นครปฐม

production workflows of media organizations. The article delves into the essence, evolution, categorization, and the landscape of Generative AI implementation. It explores the application across prominent media entities, examining the impacts and constraints within the framework of media operations. The integration of pioneering generative AI techniques presents numerous challenges to the media landscape with Generative AI innovation; there are many challenges to media practices, accuracy and quality of artificial intelligence-generated content.

Keywords: Generative AI, Artificial Intelligence, Innovation Communication, Mass Communication

บทนำ

ภูมิทัศน์ดิจิทัลในปัจจุบันมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว อุตสาหกรรมสื่อเป็นพื้นที่หนึ่งของเป้าหมาย การเปลี่ยนแปลง การบรรจบของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภคในการบริโภคสื่อที่เปลี่ยนไป สื่อจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพิงและขับเคลื่อนองค์กรในมิติการจัดการ การสร้างสรรค์ การผลิต การสร้างการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายด้วยนวัตกรรมโดยมีเป้าประสงค์เพื่อความอยู่รอดในการแข่งขันและการเติบโตขององค์กร เมื่อกล่าวถึงนวัตกรรม (อควิน เนตรโพธิ์แก้ว, 2561, น. 162) อธิบายไว้ว่า “นวัตกรรมเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสิ่งใหม่ และเมื่อมีการยอมรับนำมาใช้แล้วได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก่อนผู้อื่น นวัตกรรมจึงเป็นความคิดสร้างสรรค์ที่ประกอบด้วยกระบวนการบริหารและความคิดทางสังคม ซึ่งเมื่อนำมาใช้ในทางปฏิบัติมีผลดีขึ้นกว่าเดิม” นวัตกรรมเมื่อนำมาใช้กับงานสื่อหรือที่เรียกว่า “นวัตกรรมการสื่อสาร (Communication Innovation)” ในขอบเขตคำอธิบายนวัตกรรมการสื่อสารของ บุชบา สุธีธร (2561, น. 1-12) ให้ความหมายไว้ว่าเป็นเรื่องของ “สิ่งประดิษฐ์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร กระบวนการในการสื่อสาร รวมถึงธุรกิจใหม่ ๆ ด้านการสื่อสาร การสื่อสารอันเป็นผลมาจากความคิดสร้างสรรค์ที่ทำให้การสื่อสารระหว่างกันของผู้คนแตกต่างกันที่เคยเป็นมาในอดีต และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น”

ดังนั้นนวัตกรรมการสื่อสารในภูมิทัศน์อุตสาหกรรมสื่อร่วมสมัย นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เริ่มเข้ามามีบทบาทและความสำคัญต่อปัจเจกบุคคล องค์กรธุรกิจ และสังคม คือ นวัตกรรมเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ประเภท “Generative Artificial Intelligence” หรือ “Generative AI” ใช้อักษร

ย่อ “GenAI” หรือ “GAI” จากการสืบค้นปรากฏใช้คำภาษาไทยในเอกสารอิเล็กทรอนิกส์บนเว็บไซต์ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติว่า “เอไอแบบรู้สร้าง” (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2565) โดยไม่ปรากฏศัพท์บัญญัติภาษาไทย ในบทความนี้ “Generative AI” จึงเป็นคำนิยามเพื่อสื่อแทนการกล่าวถึงเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ประเภทดังกล่าว Generative AI มีบทบาทสำคัญในอุตสาหกรรมสื่อด้วยความสามารถในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสร้าง การปรับปรุงกระบวนการผลิต การสร้างสรรค์งาน การเผยแพร่ การบริโภคเนื้อหา รวมถึงการปรับแต่งประสบการณ์ผู้ใช้ จึงเป็นนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ก้าวข้ามขอบเขตกฎเกณฑ์การทำงานแบบเดิม ตัวอย่างแอปพลิเคชัน ChatGPT ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มปัญญาประดิษฐ์ที่มีความสามารถในการเขียนโค้ดโปรแกรม เขียนบทความ สร้างบทกวี มีสมาชิกผู้ใช้งานมากกว่า 100 ล้านคน ในระยะเวลา 2 เดือนหลังเปิดให้ใช้บริการ ChatGPT จึงเป็นแอปพลิเคชัน Generative AI ที่มีจำนวนผู้ใช้งานเพิ่มสูงขึ้นเร็วที่สุดในโลก (The MATTER, 2023) เช่นเดียวกับ Generative AI อย่าง Midjourney แม้ไม่ใช่ปัญญาประดิษฐ์ตัวแรกที่สามารถเปลี่ยนคำอธิบาย (Prompts) ให้กลายเป็นภาพวาดประกอบ ภาพดิจิทัลเสมือนจริง แต่การพัฒนาความเป็นมิตรกับผู้ใช้และการสร้างผลลัพธ์คุณภาพงานที่ดีจึงเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้ในแนวทางเดียวกัน

แนวคิดเกี่ยวกับ Generative AI

ความหมายของ Generative AI

Generative AI เป็นนวัตกรรมเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็วในผลิตภัณฑ์และบริการ การเพิ่มเติมคุณสมบัติใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในนิยามความหมาย Generative AI มีการให้คำนิยามไว้ดังนี้

“Generative AI” เป็นหมวดหมู่ใหม่ของปัญญาประดิษฐ์ หมายถึง ความสามารถของเครื่องจักรที่สร้างบางสิ่งบางอย่างที่ใหม่มากกว่าสิ่งที่ได้ถูกวิเคราะห์ซึ่งมีอยู่แล้ว Generative AI เป็นแนวทางที่ช่วยให้การทำงานเร็วขึ้นโดยมีค่าใช้จ่ายที่ลดลงและในบางลักษณะงานยังสามารถสร้างผลลัพธ์ของงานได้ดีกว่าสิ่งที่สร้างขึ้นด้วยความสามารถของมนุษย์” (Sequoia Capital, 2023)

“Generative AI” เป็นโมเดลการเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning Model) ที่สามารถสร้างข้อความ รูปภาพ และคอนเทนต์ลักษณะอื่น ๆ ตามข้อมูลที่ได้รับการฝึกมา (Martineau, 2023)

กล่าวโดยสรุป Generative AI เป็นรูปแบบย่อยของระบบปัญญาประดิษฐ์ อันเกี่ยวข้องกับ การสร้างคอนเทนต์ขึ้นมาใหม่จากข้อมูลที่ถูกป้อนเข้าไป โดยส่วนใหญ่เป็นการใช้เทคนิคด้านปัญญาประดิษฐ์ เช่น การเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) และโครงข่ายประสาทเทียม (Neural Networks)

ซึ่งโมเดล Generative AI สามารถฝึกฝนเพื่อให้สามารถสร้างผลลัพธ์ที่หลากหลาย เช่น ข้อความ รูปภาพ วิดีทัศน์ เสียง หรือสเนทลักษณะอื่นที่สังเคราะห์ขึ้นมาใหม่

พัฒนาการ Generative AI

Generative AI เริ่มต้นจากงานวิจัยปัญญาประดิษฐ์ช่วงราวทศวรรษที่ 1950 และ 1960 โดยคำนิยาม “ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI)” ปรากฏครั้งแรกในปี 1956 ในการประชุมดาร์ตมัท (Dartmouth) อันเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการศึกษาวิจัยปัญญาประดิษฐ์ Generative AI ในยุคแรกให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามคำสั่งการทำงานที่ไม่สลับซับซ้อน เช่น การรู้จำรูปแบบ (Pattern Recognition) การตัดสินใจตามกฎ (Rule-Based Decision-Making) จนราวทศวรรษที่ 1980 และ 1990 การวิจัยปัญญาประดิษฐ์มีความก้าวหน้ามากขึ้น การพัฒนาแบบจำลองความน่าจะเป็น เช่น Hidden Markov Models และ Bayesian Networks โมเดลเหล่านี้ช่วยให้ระบบปัญญาประดิษฐ์มีความสามารถที่จะตัดสินใจต่อข้อมูลที่ซับซ้อนและสร้างผลลัพธ์ที่หลากหลายมากขึ้นได้ Generative AI เริ่มเป็นที่ประจักษ์และยอมรับต่อการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมแขนงต่าง ๆ ในช่วงปี 2010 เมื่อการพัฒนาอัลกอริทึมการเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning) และโครงข่ายประสาทเทียม (Neural Networks) เช่น Generative Adversarial Networks (GANs) และ Variational Autoencoders (VAEs) ช่วยให้ระบบปัญญาประดิษฐ์สามารถสร้างเอาต์พุตที่สมจริงและซับซ้อน เช่น รูปภาพเหมือนภาพจริง (Photorealistic Image) และข้อความภาษาธรรมชาติ (Natural Language Text) (โคชินชู, 2563, น.11, Chakraborty, Kumar & Roy, 2023, p.25-26)

ประเภทของ Generative AI

การทำงานของ Generative AI อยู่ที่กระบวนการเรียนรู้ของเครื่องจักร (Machine Learning) ซึ่งได้รูปแบบวิธีการคิดมาจากการทำงานภายในสมองของมนุษย์อย่าง “เครือข่ายประสาท (Neural Networks)” การฝึกตัวโมเดลโดยใช้การป้อนข้อมูลจำนวนมากให้กับอัลกอริทึมซึ่งทำหน้าที่เป็นส่วนแกนของโมเดลปัญญาประดิษฐ์เรียนรู้จากข้อมูลที่ป้อนให้ ข้อมูลที่ป้อนโมเดลประกอบด้วย ข้อความ รหัสคำสั่งของโปรแกรม กราฟิก หรือสเนทประเภทอื่น ๆ เมื่อโมเดลรวบรวมข้อมูลที่จะใช้สำหรับการฝึกเรียบร้อยแล้ว ขั้นถัดมาโมเดลปัญญาประดิษฐ์จะเริ่มวิเคราะห์รูปแบบและค้นหาความสัมพันธ์ในชุดข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจกฎที่ซ่อนอยู่ในการควบคุมจัดการสเนท โมเดลปัญญาประดิษฐ์จะมีการปรับแต่งค่าพารามิเตอร์อย่างละเอียดของตัวโมเดลอยู่ตลอดเวลาที่กำลังเรียนรู้จากชุดข้อมูล เพื่อพัฒนาความสามารถในการจำลองสเนทที่มนุษย์สร้างขึ้น ยิ่งโมเดลปัญญาประดิษฐ์มีการสร้างสเนทออกมามากยิ่งขึ้นจะทำให้ผลลัพธ์ทวีความซับซ้อนและน่าเชื่อถือมากขึ้น

โมเดล Generative AI มีหลายประเภท แต่ละโมเดลมีกระบวนการวิธีการทำงานเพื่อใช้กับงานเฉพาะด้านที่แตกต่างกัน Hughes (2023) แบ่งโมเดล Generative AI ออกเป็น 4 รูปแบบดังนี้

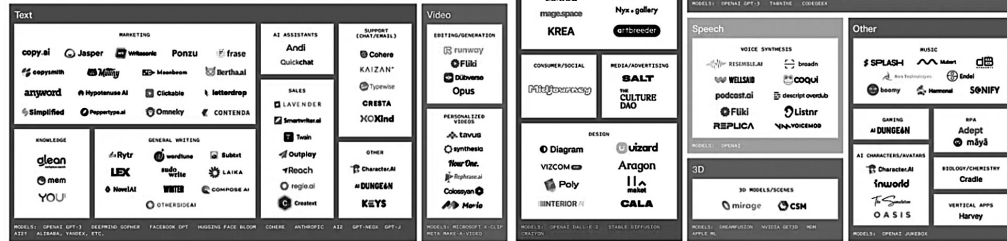
1. Transformer-Based Models ตัวอย่างโมเดลประเภทนี้เช่น ChatGPT ของ Open AI และ GPT-3.5 เป็นเครือข่ายประสาทเทียมที่ถูกออกแบบสำหรับการประมวลผลภาษาธรรมชาติ โมเดลได้รับการฝึกฝนกับข้อมูลจำนวนมากเพื่อเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลตามลำดับ เช่น คำ ประโยค ประโยชน์ของโมเดลเหล่านี้ถูกใช้สำหรับงานสร้างข้อความ (Text-Generation)
2. Generative Adversarial Networks (GANs) ประกอบด้วยเครือข่ายประสาทเทียม 2 เครือข่าย ได้แก่ “Generator” และ “Discriminator” ทั้งคู่มีการทำงานในลักษณะตรงข้ามหรือปฏิปักษ์ต่อกัน “Generator” ทำหน้าที่ในการสร้างข้อมูล ส่วน “Discriminator” ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพและความถูกต้องของข้อมูลที่สร้างขึ้น การทำงานร่วมกันของเครือข่ายเมื่อผ่านการฝึกไปเรื่อย ๆ ทั้งสองเครือข่ายจะทำหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้นและนำไปสู่การสร้างข้อมูลผลลัพธ์ที่สมจริง
3. Variational Autoencoders (VAE) ใช้ตัวเข้ารหัสคำสั่งและตัวถอดรหัสคำสั่งเพื่อสร้างคอนเทนต์ ตัวเข้ารหัสคำสั่งจะรับข้อมูลนำเข้า เช่น รูปภาพ ข้อความ จากนั้นเป็นกระบวนการทำให้ข้อมูลอยู่ในรูปแบบที่เรียบง่ายกะทัดรัดยิ่งขึ้น ตัวถอดรหัสคำสั่งใช้ข้อมูลที่เข้ารหัสจัดโครงสร้างใหม่กลายเป็นสิ่งใหม่ที่คล้ายคลึงกับข้อมูลดั้งเดิมที่ป้อนให้กับโมเดล
4. Multimodal Model โมเดลสามารถประมวลผลข้อมูลนำเข้าได้หลายประเภทอันได้แก่ ข้อความ เสียง และรูปภาพ โมเดลจะผสมผสานรูปแบบต่าง ๆ ของข้อมูลเข้าด้วยกันเพื่อสร้างผลลัพธ์ที่ซับซ้อนตัวอย่างเช่น DALL-E 2 ชื่อเดิม Image GPT และ GPT-4 ต่างเป็นแพลตฟอร์มของ OpenAI ที่สามารถรับข้อมูลนำเข้าในลักษณะรูปภาพ และข้อความ เป็นต้น

ภูมิทัศน์ Generative AI

นอกจากเทคนิคโครงข่ายประสาทเทียมและอัลกอริทึมการเรียนรู้เชิงลึกที่พัฒนามากขึ้น โมเดลและพลังการประมวลผลคอมพิวเตอร์มีส่วนสำคัญที่ทำให้ Generative AI ขยายวงกว้างออกไปในทุกอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดการพัฒนาแอปพลิเคชันที่หลากหลายสำหรับการใช้งานของบุคคลและธุรกิจในรูปแบบฟรีและมีค่าใช้จ่าย

The Generative AI Application Landscape v2

A work in progress

รูปที่ 1 ภูมิทัศน์ Generative AI Application

ที่มา: Sequoia Capital จาก <https://tinyurl.com/2t2n79kd> สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2566

จากรูปที่ 2 ตัวอย่างภูมิทัศน์แอปพลิเคชัน Generative AI จำแนกตามการใช้งาน (Hiter, 2023) ได้แก่

1. การใช้งานส่วนบุคคล การใช้งานในลักษณะนี้ ผู้ใช้งานจะใช้เครื่องมือ Generative AI เพื่อสร้างเนื้อหาในรูปแบบของข้อความหรือเป็นการใช้ในลักษณะงานเฉพาะอันได้แก่ การถามตอบ (Q&A) การวางแผนการเดินทาง การวางแผนกิจกรรม การค้นคว้าวิจัย เช่น Rytr, LEX, Cresta, YOU, Mem
2. ผู้ช่วยปัญญาประดิษฐ์ (AI Assistant) หรือแชทบอท (Chatbot) และการค้นหา โดยเฉพาะเครื่องมือค้นหาที่มีปัญญาประดิษฐ์เป็นตัวช่วยกำลังได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว สตาร์ทอัพหลายแห่งมีการพัฒนาเครื่องมือค้นหาประเภทนี้รองรับการใช้งานระดับองค์กร เช่น Andi, QuickChat
3. งานพัฒนาโปรแกรม การใช้เครื่องมือ Generative AI เพื่อคาดการณ์ลำดับของคำสั่ง และแก้ปัญหาการจัดเรียงคำสั่งตลอดจนทำให้งานเป็นอัตโนมัติ เช่น GitHub Copilot, Mintlify
4. การสร้างสรรค์เนื้อหา นอกจากความสามารถในการสร้างข้อความ โมเดล Generative AI หลายโมเดลมีความสามารถในการสร้างเสียง วิดีทัศน์ และภาพ แนวโน้มล่าสุดคือความสามารถในการสร้างสเนทในรูปแบบของเพลง วิดีโอเกม หรือสเนทสำหรับพอดแคสต์ เช่น Splash, Google AI, Midjourney
5. วิทัศน์คอมพิวเตอร์ (Computer Vision) เป็นความสามารถของ Generative AI ที่จะสร้างข้อมูลเชิงสังเคราะห์หรือแบบจำลองสามมิติที่สามารถนำไปใช้กับงานวิทัศน์

คอมพิวเตอร์ อันได้แก่ การตรวจสอบผู้ขั้บซี การตรวจจับคนเดินถนน การนำไปใช้กับเทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม ความเป็นจริงเสมือน ความเป็นจริงขยาย และการทดลองเสมือนจริง เช่น Mirage, CSM

6. ความปลอดภัยทางไซเบอร์และความปลอดภัยของข้อมูล เครื่องมือ Generative AI ใช้ในการจำลองสภาพแวดล้อมและการโจมตีทางไซเบอร์ แม้ทำให้การรักษาความปลอดภัยดียิ่งขึ้นแต่ในทางตรงข้ามก็มีความเสี่ยงต่อการถูกควบคุมโดยผู้ประสงค์ร้ายต่อระบบ
7. การสังเคราะห์เสียง เสียงที่สังเคราะห์ขึ้นด้วยปัญญาประดิษฐ์สามารถนำไปใช้ในกิจกรรมสื่อสารองค์กร วิดีทัศน์การนำเสนอโดยใช้เสียงที่มาจากปัญญาประดิษฐ์อำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้งานที่จะเลือกภาษาและระดับน้ำเสียง เช่น Descript’s Overdub, RESEMBLE.AI, Listenr

นวัตกรรมเทคโนโลยี Generative AI กับงานสื่อ

การพัฒนาของโมเดล Generative AI ถึงปัจจุบัน (ปี 2023) เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อและการสร้างสรรค์สเนเทศพบวาระดับความสามารถและคุณสมบัติโมเดลในแต่ละแบบมีความพร้อมต่อการนำไปใช้เชิงอุตสาหกรรมอยู่ในระดับที่แตกต่างกัน

	PRE- 2020	2020	2022	2023?	2025?	2030?
TEXT	Spam detection Translation Basic Q&A	Basic copy writing First drafts	Longer form Second drafts	Vertical fine tuning gets good (scientific papers, etc)	Final drafts better than the human average	Final drafts better than professional writers
CODE	1-line auto-complete	Multi-line generation	Longer form Better accuracy	More languages More verticals	Text to product (draft)	Text to product (final), better than full-time developers
IMAGES			Art Logos Photography	Mock-ups (product design, architecture, etc.)	Final drafts (product design, architecture, etc.)	Final drafts better than professional artists, designers, photographers)
VIDEO / 3D / GAMING			First attempts at 3D/video models	Basic / first draft videos and 3D files	Second drafts	AI Roblox Video games and movies are personalized dreams

Large model availability: ● First attempts ● Almost there ● Ready for prime time

รูปที่ 2 ความพร้อมของโมเดล Generative AI ในแต่ละประเภทในการนำไปใช้สร้างสร้งงาน
ที่มา: Sequoia Capital จาก <https://tinyurl.com/mrxxnw6d> สืบค้นเมื่อ 27 กรกฎาคม 2566.

จากรูปที่ 2 ความพร้อมของโมเดล Generative AI ในงานแต่ละประเภทจากทัศนะการประเมินของ Sequoia Capital (2023) ต่อการพัฒนาโมเดลทั้งสี่ด้านประกอบด้วย การสร้างข้อความ การเขียนรหัสคำสั่งโปรแกรม ภาพนิ่ง ภาพวิดีโอทัศน์ ภาพสามมิติ และการพัฒนาออกแบบเกม ซึ่งทั้งหมดเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และงานสื่อสารมวลชน จากแผนภาพระยะการพัฒนาจำแนกเป็นสามช่วงประกอบด้วย ระยะเริ่มต้น (First Attempts) ระยะเกือบสมบูรณ์ (Almost Here) และระยะพร้อมใช้งานโดยทั่วไป (Ready for Prime Time) การพัฒนาโมเดลสร้างข้อความมีแนวโน้มพร้อมสำหรับงานมากที่สุด ความสามารถที่จะเขียนข้อความในรูปแบบข้อความยาวและการสร้างข้อความที่มีลักษณะเฉพาะในงานเขียนแต่ละรูปแบบ เช่น เนื้อหาทางเขียนด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ในส่วนการพัฒนาโมเดลสร้างภาพนิ่ง Generative AI สามารถสร้างชิ้นงานศิลปะ ตราสัญลักษณ์ ภาพถ่าย การสร้างแบบจำลอง การออกแบบผลิตภัณฑ์ และสถาปัตยกรรมเกือบสมบูรณ์ ประการสุดท้ายด้านการพัฒนาภาพวิดีโอทัศน์ ภาพสามมิติ และการพัฒนาออกแบบเกม ยังปรากฏข้อจำกัดในการสร้างภาพวิดีโอทัศน์และการขึ้นแบบจำลองสามมิติในระดับพื้นฐาน

การประยุกต์ใช้ในองค์กรสื่อ

เมื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี Generative AI มีแนวโน้มเป็นผู้เปลี่ยนแปลงการแข่งขันในโลกทุนนิยม อุตสาหกรรมสื่อซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม การเรียนรู้ที่จะเปลี่ยนแปลงและนำนวัตกรรมใหม่มาปรับใช้เพื่อให้สามารถดำรงการแข่งขัน การปรับตัวขององค์กรเพื่อสร้างโอกาสและสนองความต้องการตามการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง นวัตกรรมเทคโนโลยี Generative AI จึงเข้ามามีบทบาทช่วยสร้างขอบเขตพรมแดนใหม่ในการรังสรรค์และสร้างสรรค์ เป็นเครื่องมือให้บุคลากรสื่อมวลชนได้ใช้ประโยชน์จากศักยภาพของอัลกอริทึมการเรียนรู้เชิงลึกที่จะสร้างสรรค์เลียนแบบความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์

การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้งานในทัศนะการยอมรับนวัตกรรม การเกิดขึ้นของนวัตกรรมเทคโนโลยี Generative AI เมื่อมีการประดิษฐ์คิดค้น มีการยอมรับและนำไปใช้เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงอันเป็นหนทางที่นวัตกรรมเกิดการแพร่กระจายสู่สังคม กลุ่มทางสังคมในแต่ละสังคมก็มีความแตกต่างต่อการยอมรับและปฏิบัติต่อการใช้นวัตกรรมที่ต่างกันโดย Roger (2013, p.22) แบ่งประเภทผู้รับนวัตกรรมออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ริเริ่ม (Innovators) กลุ่มผู้ยอมรับนวัตกรรมช่วงแรก ๆ (Early Adopters) กลุ่มคนส่วนใหญ่กลุ่มแรก (Early Majority) กลุ่มคนส่วนใหญ่กลุ่มหลัง (Late Majority) และกลุ่มคนล่าช้า (Laggards) เมื่อพิจารณาในอุตสาหกรรมสื่อ องค์กรและบุคลากรในงานสื่อสารมวลชนจัดเป็นกลุ่มผู้ยอมรับนวัตกรรมช่วงแรก ๆ (Early Adopters) ต่อโอกาสที่จะทดลองใช้งานนวัตกรรม Generative AI และยังมีสถานะบทบาทสำคัญของการเป็นผู้นำทางความคิดในการแพร่กระจายการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี Generative AI สู่สาธารณะ นอกจากนี้

ข้อมูลข่าวสารการพัฒนา Generative AI ยังถ่ายทอดผ่านสื่อในฐานะตัวกลางและการเป็นพื้นที่สาธารณะของการแบ่งปัน องค์ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร มุมมองและประสบการณ์จากนักนวัตกรรม ผู้เชี่ยวชาญเทคโนโลยี นักวิชาการ รวมถึงกลุ่มผู้ทดลองใช้งาน ประโยชน์ที่ได้รับ ข้อจำกัด ข้อถกเถียงเชิงวิชาการต่อนวัตกรรม และแนวทางปฏิบัติ เป็นต้น

การนำนวัตกรรมมาใช้ในอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนตามกรอบแนวคิดของโอซุลลิแวนและคูลีย์ (O’Sullivan & Dolly, 2009) (อ้างใน ณัฐรัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2561, น.6-33) การประยุกต์ใช้นวัตกรรมสื่อสารในองค์กรธุรกิจแบ่งเป็นห้าลักษณะได้แก่ การพัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์หรือบริการ การปรับปรุงกระบวนการผลิต การสร้างสรรค์ตลาดใหม่ การขยายผลิตภัณฑ์ใหม่ และการสื่อสารภายในองค์กร

จากการรวบรวมข้อมูลการใช้งาน Generative AI ในองค์กรสื่อสารมวลชน ณ ปัจจุบัน จัดเป็นช่วงการทดลองและการเป็นต้นแบบการใช้งานเพื่อหาจุดร่วมของทีมงาน การจัดการระหว่างคนและปัญญาประดิษฐ์ โดยปรากฏตัวอย่างการประยุกต์ใช้นวัตกรรมในงานสื่อสารมวลชนดังนี้

1. การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ (Product and Service Development) ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์บริการใหม่ขึ้นมา องค์กรสื่อ นำนวัตกรรมมาใช้กับธุรกิจที่ดำเนินอยู่โดยคาดหวังความสำเร็จจากโอกาสใหม่ ๆ เช่น

กรณี Axel Springer ซึ่งเป็นบริษัทสื่อในประเทศเยอรมนี สร้างทีม Generative AI ขึ้นมา จากแต่ละส่วนงานประกอบด้วย บรรณาธิการ ฝ่ายผลิตภัณฑ์ ฝ่ายเทคโนโลยี และฝ่ายธุรกิจ ร่วมกันดูแลและใช้ประโยชน์จาก Generative AI โดยมีการพัฒนาโปรแกรมเสริม (Plugin) รองรับสื่อข่าวออนไลน์ “Bild” และ “Welt” ของบริษัท สำหรับ ChatGPT เผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ของ OpenAI ดังนั้นผู้ใช้งาน ChatGPT ที่ติดตั้งโปรแกรมเสริมจะสามารถถามคำถามเพื่อค้นหาข่าวสารล่าสุดหากผู้ใช้งานเป็นผู้ใช้ที่บอกรับการเป็นสมาชิกของ ChatGPT Plus อยู่ด้วย จึงเป็นรูปแบบการสร้างบริการใหม่ที่ผู้ใช้งานสมาชิกของ ChatGPT Plus สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสื่อออนไลน์ “Bild” และ “Welt” โดยไม่ต้องเข้าผ่านหน้าเว็บเพจข่าว

หรือกรณีสำนักข่าว Associated Press (AP) มีการสร้างความร่วมมือกับ OpenAI โดยทางสำนักข่าวอนุญาตให้ OpenAI สามารถใช้สเนตในอดีตของสำนักข่าวในการฝึกโมเดล Generative AI นอกจากนี้ OpenAI ยังสร้างความร่วมมือกับ Shutterstock ผู้ให้บริการคลังภาพถ่าย วิดีทัศน์ และเพลง โดยอนุญาตให้ Open AI สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลภาพ วิดีทัศน์ ดนตรี และอภิบริบทข้อมูล (Metadata) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการฝึกแลกเปลี่ยนกับการที่ Shutterstock สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีล่าสุดของ OpenAI การรวมเครื่องมือสร้างรูปภาพจากข้อความ (text-to-image Generator) อย่าง DALL-E ไว้ในเว็บไซต์ของ Shutterstock เพื่ออำนวยความสะดวกผู้ใช้บริการให้

สามารถแก้ไขปรับปรุงรูปภาพผ่านเว็บไซต์ได้ ทั้งสองบริษัทจึงต่างได้รับประโยชน์ร่วมกัน OpenAI ได้พัฒนาโมเดลปัญญาประดิษฐ์และ Shutterstock ได้ขยายบริการใหม่สำหรับกลุ่มผู้ใช้บริการ

2. การปรับปรุงกระบวนการผลิต (Production Process Improvement) เป็นการนำนวัตกรรมการสื่อสารมาใช้ในการปรับปรุงการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เร็วขึ้น มีค่าใช้จ่ายน้อยลง และมีคุณภาพงานดีขึ้น

กรณี Reuters สำนักข่าวต่างประเทศชั้นนำของโลกมีการพัฒนาคุณสมบัติการสืบค้นที่ซับซ้อนด้วยปัญญาประดิษฐ์บนแพลตฟอร์ม Reuters Connect แพลตฟอร์มดังกล่าวเป็นศูนย์กลางข้อมูลสื่อ บทความข่าว ภาพถ่าย วิดีทัศน์ และสนเทศในลักษณะอื่น ๆ แพลตฟอร์มถูกสร้างและบริหารจัดการโดย Reuters และกลุ่มบริษัทที่ร่วมพัฒนา บุคลากรทีมงานมีการปรับแต่งโมเดลการเรียนรู้เชิงลึก (Deep Learning Model) เพื่อช่วยในการถอดเสียงเป็นข้อความ การแปลความ การระบุตัวบุคคลสาธารณะที่ปรากฏในภาพวิดีโอ เป้าหมายการพัฒนาคือ การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการสืบค้นข้อมูล การพัฒนาแพลตฟอร์มโดยใช้ Generative AI ช่วยลดภาระแรงงานมนุษย์ในการจัดระเบียบคัดแยกข้อมูลโดยเฉพาะอภิบริบทข้อมูล (Metadata) ที่มีความสำคัญต่อการจัดการและการสืบค้นข้อมูลสื่อดิจิทัลทุกประเภท การเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือทำให้งานบริการมีความรวดเร็ว ปริมาณและคุณภาพงานสูงขึ้น ผู้ใช้แพลตฟอร์มมีความสะดวกและได้รับข้อมูลสืบค้นที่ถูกต้องแม่นยำ

เช่นเดียวกับกรณีการพัฒนาโปรแกรมเสริม (Plugin) สำหรับ ChatGPT ของบริษัท Axel Springer การนำ Generative AI มาใช้ ได้ช่วยทดแทนแรงงานมนุษย์ในภาระงานส่วนที่ไม่สำคัญ วิธีการนี้ทำให้นักข่าวและบุคลากรในสำนักงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารจัดการเวลาที่จะมุ่งความสำคัญไปยังกระบวนการงานข่าวเป็นหลักโดย Generative AI รับบทปัญญาประดิษฐ์ช่วยในการทำให้ผลิตภัณฑ์ข่าวมีความน่าสนใจ เช่น การคิดสรรข่าว การปรับแต่งข่าวให้เหมาะกับกลุ่มผู้รับสาร จึงเป็นความเชื่อด้านการใช้ประโยชน์ที่คาดหวังว่าการใช้ Generative AI จะทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพของงาน และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผู้รับสาร

ข้อถกเถียงและแนวปฏิบัติการใช้ Generative AI

ข้อถกเถียงเกี่ยวกับ Generative AI

ด้านหนึ่งของนวัตกรรมเทคโนโลยี Generative AI ทำให้ผู้ใช้สังเกตเห็นถึงประโยชน์ แต่ในอีกด้านเทคโนโลยีดังกล่าวกำลังก่อให้เกิดการตั้งคำถามและข้อวิตกกังวลในหลายด้านทั้งจากผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ใช้งาน เหตุผลเพราะว่าพื้นฐานเทคโนโลยี Generative AI เครื่องมือมีความจำเป็น

ที่จะต้องเรียนรู้ฝึกฝนมากขึ้นเรื่อย ๆ มีการทดสอบหลายครั้งเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ถูกต้อง นอกจากนั้น ยังเป็นการป้องกันการเผยแพร่ข้อมูลที่ผิด เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลความลับหน่วยงาน รวมถึง กฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งผลสำรวจของ WAN-IFRA (World Association of Newspapers and News Publishers) จากกลุ่มตัวอย่างบุคลากรสื่อสารมวลชน ได้แก่ บรรณาธิการข่าว นักข่าว และผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 100 คน (Roper, 2023) มีสามประเด็นสำคัญจากการสำรวจที่เป็นข้อกังวลอย่างยิ่ง ต่อการใช้ Generative AI ประกอบด้วย ความแม่นยำของข้อมูลและคุณภาพสนเทศ การคัดลอก และการละเมิดลิขสิทธิ์ ประเด็นการปกป้องข้อมูลและความกังวลเกี่ยวกับภาวะส่วนตัว

1. ประเด็นความแม่นยำของข้อมูลและคุณภาพสนเทศ ในที่นี้ขอกกล่าวถึงการนำ Generative AI ใช้ในบทบาทผู้ช่วยปัญญาประดิษฐ์ขององค์กรสื่อสองแห่ง กรณีแรก การใช้ ChatGPT แก้ไขไวยากรณ์ภาษาสเปน และงานเขียนในบทความข่าวบนสื่อข่าวออนไลน์ La Silla Vacía ประเทศ โคลัมเบีย เครื่องมือ ChatGPT ถูกนำมาใช้ช่วยในงานเขียน การแก้ไขไวยากรณ์ และการสะกดคำผิด เป้าหมายเพื่อลดความผิดพลาดในงานเขียนเพื่อฝ่ายข่าวจะได้บริหารจัดการเวลาในการไปให้ความ สำคัญกับงานลักษณะอื่น ผลจากการใช้ ChatGPT สามารถระบุและแก้ไขข้อผิดพลาดส่วนใหญ่ได้ แต่มีข้อจำกัดการเขียนที่จะเขียนให้เหมือนสไตล์การเขียนของทางสำนักข่าว บางกรณีคำแนะนำของ ChatGPT ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาแต่ก็ไม่สอดคล้องกับสไตล์งานเขียน ดังนั้นก่อนการเผยแพร่ งานเขียนทุกชิ้น ต้องผ่านการตรวจสอบอีกครั้งโดยนักข่าวและการอนุมัติจากบรรณาธิการ (Hoz, 2023)

กรณีที่สอง การใช้เครื่องมือ ChatGPT เพื่อสรุปเอกสารของเว็บไซต์ข่าว Ekstrabladet.dk ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการเขียนข่าวท้องถิ่น เป็นชิ้นงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับรายงานสถานะการเงิน บริษัท รายงานการตรวจสอบสถานประกอบการร้านอาหาร การซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น ภายใต้ชื่อโครงการ “Platform Intelligence in News” ซึ่งจากการสร้างบทความข่าวขึ้นใน ครั้งแรกพบว่าข้อเขียนจากปัญญาประดิษฐ์อยู่ในระดับคุณภาพที่ยอมรับได้มีเพียงประมาณ 60% ปัญหาโดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องการสร้างงานเขียนขาดข้อมูลที่สำคัญ การสรุปข้อมูลผิดจากการประเมิน สนเทศของปัญญาประดิษฐ์ มีการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม หรือข้อมูลที่สรุปขาดความเกี่ยวข้องกับ ข้อมูลต้นฉบับ จากกรณีดังกล่าวสรุปได้ว่าการใช้งานมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนา และมนุษย์ยังมีความจำเป็นที่จะเข้ามาควบคุมจัดการ (Rich, T. G. C., 2023)

2. ประเด็นการคัดลอกและละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นข้อกังวลทางกฎหมายที่สร้างความคลุมเครือ ให้กับภาพที่รังสรรค์โดยปัญญาประดิษฐ์ในเรื่องความชอบธรรม เช่น กรณี Midjourney และ Stable Diffusion (TNN Online, 2023) มีการนำภาพจากฐานข้อมูลหลายพันล้านภาพโดยส่วนหนึ่งของ ข้อมูลเป็นการนำเอาภาพงานศิลปะที่รวบรวมและจัดแสดงผลงานของศิลปินดิจิทัลอาร์ตบนเว็บไซต์

DeviantArt มาใช้ในการฝึก หรือกรณีการฟ้องร้องต่อ GitHub CoPilot แอปพลิเคชันปัญญาประดิษฐ์ ช่วยเขียนรหัสคำสั่งโปรแกรม เป็นต้น เกิดการฟ้องร้องการละเมิดลิขสิทธิ์ของศิลปินและผู้สร้างกับ ข้อโต้แย้งผู้สร้างปัญญาประดิษฐ์เรื่องนโยบายการใช้งานอย่างเหมาะสม (Fair Usage Policy) เพราะ ในท้ายที่สุดอยู่ที่กระบวนการทางกฎหมาย

3. ประเด็นการปกป้องข้อมูลและความกังวลเกี่ยวกับภาวะส่วนตัว Generative AI ทำให้เกิดความกังวลเรื่องภาวะส่วนตัวเพราะปัญญาประดิษฐ์สามารถประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ ข้อมูลติดต่อ มีความเป็นไปได้ที่ข้อมูลผู้ใช้งานจะถูกรวบรวมโดยไม่ตั้งใจระหว่างที่ ผู้ใช้ตอบโต้กับระบบปัญญาประดิษฐ์ การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลโดยอัลกอริทึมของปัญญา ประดิษฐ์สามารถทำให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลโดยไม่ตั้งใจหรือการใช้ข้อมูลในทางที่ผิดเช่น การร้องขอ การเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลอ่อนไหวสำหรับการฝึกหรือการสร้างผลลัพธ์ นอกจากนี้ก็สามารถ สร้างความกังวลเกี่ยวกับภาวะส่วนตัว หากมีการนำชุดข้อมูลมาฝึกปัญญาประดิษฐ์ในลักษณะ การเลือกปฏิบัติหรือชุดข้อมูลมีอคติ ผลลัพธ์ที่สร้างขึ้นสามารถสะท้อนและขยายอคติเหล่านี้ นำไป สู่การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมหรือการเลือกปฏิบัติต่อคนบางกลุ่ม

แนวปฏิบัติเบื้องต้นในการใช้ Generative AI

แนวปฏิบัติเบื้องต้นเป็นข้อเสนอแนะต่อการนำ Generative AI ไปใช้ในงานสื่อสารมวลชน ระดับปัจเจกบุคคลและองค์กร และเมื่อการพัฒนาของเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าแนวปฏิบัติต่าง ๆ ก็ควรมีการพิจารณาปรับปรุงเพิ่มเติมในภายหลัง แนวปฏิบัติการใช้งานมีดังนี้

ระดับผู้ใช้งาน

1. สร้างชุดคำอธิบาย (Prompts) ที่มีความหลากหลายและครอบคลุม หัวใจสำคัญด้าน เทคนิคของการใช้แอปพลิเคชัน Generative AI คือการเขียนคำอธิบาย (Prompts) เพื่อสั่งการทำงานปัญญาประดิษฐ์ การสร้างชุดคำอธิบายที่หลากหลายและครอบคลุม จะมีผลต่อความแม่นยำและถูกต้องของผลลัพธ์ข้อมูลสนเทศที่ปัญญาประดิษฐ์สร้างขึ้น
2. การโต้ตอบแสดงความเห็นกับระบบ เมื่อมีการสร้างชุดคำอธิบายเพื่อสั่งการทำงาน Generative AI ผลลัพธ์ข้อมูลสนเทศจากคำสั่งผู้ใช้งาน การแสดงความยอมรับหรือ ปฏิเสธต่อผลลัพธ์ที่ระบบสร้างขึ้นผ่านส่วนติดต่อผู้ใช้ในแอปพลิเคชันถือเป็นการแสดง ปฏิสัมพันธ์ตอบโต้กับระบบเพื่อสร้างการเรียนรู้ให้ระบบปัญญาประดิษฐ์
3. ตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปใช้หรือเผยแพร่ ในการปฏิบัติงานของมนุษย์เรื่องอคติ สามารถเกิดขึ้นจากตัวผู้ปฏิบัติงาน ความรู้ การแทรกสอดความเห็น การขึ้นนำ ความรู้สึก

ส่วนตัว มีโอกาสสร้างความเอนเอียงและอคติให้เกิดขึ้น การใช้งาน Generative AI ก็เช่นเดียวกันพึงระวังได้เสมอว่าระบบปัญญาประดิษฐ์ที่เป็นสมองจักรกลไม่ได้สร้างอคติให้เกิดขึ้น แต่อคติมีโอกาสเกิดจากแหล่งข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ฝึกโมเดลปัญญาประดิษฐ์ เช่น การปกปิดแหล่งที่มาข้อมูล ดังนั้นในระดับผู้ใช้หรือผู้ปฏิบัติงานโดยเฉพาะงานวารสารศาสตร์สื่อสารมวลชน ควรยึดหลักตามมาตรฐานจริยธรรมแห่งวิชาชีพและหลักวารสารศาสตร์ (สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ, 2561, น.99) ที่ยึดหลักความถูกต้องและเที่ยงตรง ข้อมูลมีความถูกต้องตรวจสอบได้และมีความชัดเจนในหลักฐานที่มา ดังนั้นข้อความหรือผลลัพธ์ข้อมูลสนเทศที่ได้พึงตั้งข้อสงสัยพิจารณาอย่างระมัดระวังมีการตรวจสอบซ้ำก่อนเผยแพร่สู่สาธารณะหรือนำไปใช้งาน

ระดับหน่วยงาน

1. กำหนดกลยุทธ์และแนวปฏิบัติการใช้ Generative AI ในองค์กร การนำมาใช้ในงานสื่อสารมวลชนมีหลากหลายลักษณะตั้งแต่ การสร้างสนเทศ การแปลภาษา การสรุปเนื้อหา การโพสต์บนสื่อสังคมออนไลน์อัตโนมัติ การวิเคราะห์ข้อมูล การสร้างสรรค์การเล่าเรื่อง การตรวจสอบข้อเท็จจริงและการลดเสียงคำบรรยาย เป็นต้น ดังนั้นองค์กรควรพิจารณา Generative AI เป็นเสมือนเครื่องมือในการทำงานประเภทหนึ่งที่จะต้องเลือกใช้ให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของงานและไม่ควรพิจารณาปัญญาประดิษฐ์เสมือนแหล่งข้อมูล โดยแนวทางการปฏิบัติงานยังคงยึดถือมาตรฐานวิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณเป็นสำคัญ
2. มีการกำกับ (Label) ชิ้นงานหรือสนเทศประเภทใดก็ตามที่สร้างขึ้นจาก Generative AI ด้วยข้อความหรือกราฟิกเพื่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจกับผู้บริโภคสื่อ รวมถึงการเป็นเครื่องชี้บ่งแสดงถึงความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และตรวจสอบได้ต่อแหล่งที่มาของสนเทศ
3. จัดฝึกอบรมแก่บุคลากร ในแต่ละองค์กรมีหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้และทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับที่ต่างกันตามทักษะความรู้ ความเกี่ยวข้อง และภาระรับผิดชอบ ดังนั้นการใช้ Generative AI ควรเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานสื่อสารมวลชนให้มีทักษะการใช้เครื่องมือ เข้าใจหลักการทำงาน และการนำไปใช้อย่างเหมาะสม

บทสรุป

Generative AI เป็นประเภทย่อยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่ทำงานด้วยการสร้างสเนทขึ้นมาใหม่จากชุดข้อมูลที่ถูกป้อนเข้าไปเพื่อฝึกปัญญาประดิษฐ์ Generative AI นับได้ว่าเป็นนวัตกรรมเทคโนโลยีการสื่อสารที่มีการนำมาใช้ในอุตสาหกรรมสื่อสารมวลชนและทวีบทบาทสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงเวลาปัจจุบัน การนำมาใช้ประโยชน์ในงานสื่อสารมวลชนเป็นไปในหลายมิติลักษณะงาน เช่น การสร้างสเนท การเป็นผู้ช่วยงาน การระดมความคิด ค้นหาข้อมูลเพื่อสร้างสรรค์งาน การใช้เพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการผลิต การวางแผนเผยแพร่สเนท และปรับแต่งประสบการณ์ผู้ใช้ กิจกรรมทั้งหมดกระทำผ่านแอปพลิเคชันประเภทต่าง ๆ ที่มีปัญญาประดิษฐ์อยู่เบื้องหลัง นวัตกรรมเทคโนโลยีการสื่อสาร Generative AI จึงเป็นการก้าวข้ามขอบเขตโลกแบบเดิมของงานสื่อสารมวลชน ปัจจุบันการพัฒนาโมเดล Generative AI ในสี่กลุ่มงานได้แก่ การสร้างข้อความ การเขียนรหัสคำสั่ง โปรแกรม งานภาพนิ่ง กลุ่มภาพวิดีโอ ภาพสามมิติ และการพัฒนาออกแบบเกม โมเดลแต่ละแบบมีความก้าวหน้าและพร้อมต่อการใช้งานในระดับที่ต่างกัน โมเดลปัญญาประดิษฐ์ที่มีบทบาทสำคัญคือโมเดลสร้างภาพและข้อความ องค์กรสื่อมีการนำนวัตกรรมเหล่านี้มาใช้ในการพัฒนาปรับปรุงสินค้าและบริการ รวมถึงการปรับปรุงพัฒนากระบวนการผลิตงาน ในกระบวนการผลิตงาน Generative AI ถูกนำมาใช้ในขั้นเตรียมการผลิต ขั้นผลิต และหลังการผลิต ตามลักษณะงานและนโยบายขององค์กร ดังนั้นสถานะของการนำมาใช้ในงานสื่อสารมวลชนจึงอยู่ในช่วงการกำหนดแนวทางการใช้ที่เหมาะสม พิจารณาได้จากการเกิดข้อถกเถียง และข้อวิตกกังวลในประเด็นต่าง ๆ เช่น ความแม่นยำและความถูกต้องของข้อมูล การคัดลอกและละเมิดลิขสิทธิ์ การปกป้องข้อมูลและความกังวลเกี่ยวกับภาวะส่วนตัว ในเบื้องต้นต่อข้อเสนอแนะการนำ Generative AI มาใช้ ผู้ใช้งานควรมีความระมัดระวัง และตรวจสอบสเนทที่สร้างขึ้นจากปัญญาประดิษฐ์ก่อนการเผยแพร่หรือนำไปใช้ องค์กรควรมีการกำหนดลักษณะเฉพาะของงานจากสถานการณ์และความเหมาะสมต่อการใช้ปัญญาประดิษฐ์ มีการกำหนดแนวปฏิบัติในการใช้ปัญญาประดิษฐ์และปรับปรุงแนวปฏิบัติอยู่เสมอตามพัฒนาการ ความก้าวหน้าปัญญาประดิษฐ์โดยทั้งนี้ต้องไม่กระทบต่อหลักการ ค่านิยม และมาตรฐานวิชาชีพสื่อสารมวลชน

รายการอ้างอิง

- โคชันชู. (2563). *การปฏิวัติคอนเทนต์ในยุค AI* (ภัททิรา จิตต์เกษม, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์. ฮาวทู. (ต้นฉบับพิมพ์ปี 2018).
- ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2561). การประยุกต์ใช้นวัตกรรมสื่อสาร. ใน *ประมวลสาระชุดวิชานวัตกรรมสื่อสาร* (หน่วยที่ 2, น. 6-33-6-39). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- บุษบา สุธีธร. (2561). แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับนวัตกรรมการสื่อสาร. ใน *ประมวลสาระชุดวิชานวัตกรรมการสื่อสาร* (หน่วยที่ 1, น.1-12). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุรสิทธิ์ วิทยารัฐ (2561). *งานข่าว: หลักการและเทคนิค (The News: Principles and Techniques)*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2022) *Generative AI เอไอแบบรู้สร้าง*. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2566. จาก https://www.nstda.or.th/home/news_post/10-tech-generative-ai
- อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว (2561). *สื่อศาสตร์ Mediumology: หลักการ แนวคิด นวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นาคกร.
- The MATTER, (2023). *CHATGPT เปิดตัวแค่ 2 เดือน แต่มีผู้ใช้งานเกิน 100 ล้านคนแล้ว กลายเป็นแอปฯ ที่โตเร็วที่สุดในโลก*, สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2566. จาก <https://thematter.co/brief/196209>
- Bradshaw, P. (2023). *Generative AI in journalism: Here are 6 principles that address diversity and inclusion (it's just good journalism)*. Retrieved July 10, 2023 from <https://paulbradshaw.medium.com/generative-ai-in-journalism-here-are-6-principles-that-address-diversity-and-inclusion-its-just-43208b5f2239>
- Chakraborty, U., Kumar, S., & Roy, S. (2023). *Rise of Generative AI and ChatGPT: Understand how generative AI and ChatGPT are transforming and reshaping the business world*. BPB Publication.
- Cools, H. (2023). *Towards guidelines for guidelines on the use of Generative AI in newsrooms*. Retrieved July 31, 2023 from <https://generative-ai-newsroom.com/towards-guidelines-for-guidelines-on-the-use-of-generative-ai-in-newsrooms-55b0c2c1d960>.
- Hiter, S. (2023). *Generative AI landscape: Current and future trends*. Retrieved July 31, 2023 from <https://www.eweek.com/artificial-intelligence/generative-ai-landscape/>
- Hoz, K. D. la. (2023). *Using ChatGPT to correct Spanish grammar and style in news articles*. Retrieved July 31, 2023 from <https://generative-ai-newsroom.com/using-chatgpt-to-correct-spanish-grammar-and-style-in-news-articles-733c9c83de9a>.

- Hughes, O. (2023). *Generative AI defined: How it works, benefits and dangers*. Retrieved July 31, 2023 from <https://www.techrepublic.com/article/what-is-generative-ai/>
- Martineau, K. (2023). *What is Generative Ai?*. Retrieved August 5, 2023 from <https://research.ibm.com/blog/what-is-generative-AI>
- Rich, T. G. C. (2023). *Document summaries in Danish with OpenAI*. Retrieved July 31, 2023 from <https://generative-ai-newsroom.com/summaries-in-danish-with-openai-cbb814a119f2>
- Rogers, E.M. (2003) *Diffusion of innovations: 5th ed.* New York: Free Press.
- Roper, D. (2023) *Gauging generative AI's impact in newsrooms, WAN-IFRA*. Retrieved August 6, 2023 from <https://wan-ifra.org/insight/gauging-generative-ais-impact-in-newsrooms/>
- Sequoia Capital. (2023). *Generative AI: A creative new world*. Retrieved August 6, 2023 from <https://tinyurl.com/2p8mkm7b>
- Taulli, T. (2023). *Generative AI: How CHATGPT and other AI tools will revolutionize business*. Apress.
- Tobitt, C. (2023). *Generative AI and journalism: All we know as AP and Shutterstock sign deals with openai*. Retrieved August 6, 2023 from <https://pressgazette.co.uk/news/generative-ai-journalism-updates/>